

Sovjetunionens koncentrationslejre (2)

Målgruppe: 9.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Sovjetunionens koncentrationslejre (2)

Beskrivelse

I perioden fra den russiske revolution og frem til anden halvdel af 1950'erne blev millioner af såkaldte 'folkefjender' og 'kontrarevolutionære elementer' idømt straffearbejde i Sovjetregimets Gulag-lejre. Disse lejre blev taget i brug under Lenin og fortsatte under Stalin. Dødstallene var enorme og de menneskelige lidelser ubegribelige. I modsætning til det nazistiske Tyskland, der blev besejret og tvunget til at se sine forbrydelser i øjnene, har den historiske bearbejdning af Sovjetkommunismens koncentrationslejre ikke været genstand for samme grad af opmærksomhed.

Hvorfor er der ikke forsket så intenst i sovjetmagtens undertrykkelsesapparat? Hvordan argumenterede Sovjetmagten for nødvendigheden af Gulag-systemet? Og hvordan forholder russerne sig til denne del af deres fortid? Det er nogle af spørgsmålene i denne uges Kampen om historien, hvor Adam Holm i andet afsnit om Gulag taler med historiker Bent Jensen, forfatter og journalist Marie Tetzlaff og forfatter og journalist Samuel Rachlin.

Pædagogisk note

Podcasten kan bruges i et forløb om Stalinismens forbrydelser på ungdomsuddannelserne. Podcasten beskæftiger sig med gulagsystemet og den manglende fortidsbearbejdelse af forbrydelser begået under stalinismen. Beskrivelsen af gulagsystemet er kortfattet og letforståelig, og det henvender sig ikke kun til fagligt stærke elever. Podcasten afdækker årsagerne til, at gulagsystemet er mindre belyst i historieforskningen end Holocaust, og hvorfor der ikke har været et egentligt fortidsopgør med kommunismens forbrydelser i Rusland. Derudover afdækkes gulagsystemets tilblivelse, rolle og funktion i USSR i 1920'erne og 1930'erne. Undervejs diskuteres det om gulagsystemet og det nazistiske lejrssystem kan sammenlignes. Der er udarbejdet et kapitelsæt med arbejdsopgaver til programmet.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: CFU

01:	Introduktion til programmet og dets gæster	00:00:15
02:	Gulag og glemte
Hvad er årsagerne til, at historikere ikke har beskæftiget sig med gulagsystemet ifølge Bent Jensen?
I hvor høj grad er der sket en relativisering og fornægtelse i historieforskningen om Gulag?
Hvorfor er der meget ringe viden om gulagsystemet i dag?
Hvilken position har fortællingen om sovjetregimets terror i den russiske kollektive erindring?	00:02:39
03:	Objektivitet vs. moral
Hvordan mener Bent Jensen, at moral og historieskrivning hænger sammen?
Hvorfor kan det være problematisk at være moralsk bedømmende i historieforskningen?
Hvorfor har historieforskningen været påpasselig med at sidestille kommunismens og nazismens forbrydelser?	00:14:44
04:	Kollektiviseringen i 1930'erne
Hvilken rolle spillede tvang, vold og terror i kollektiviseringen i 1920-1930'erne?
Hvad er forskellen på det nazistiske lejresystem og gulagsystemet?
Hvordan og hvorfor blev gulagsystemet udviklet?
Hvilke konsekvenser havde gulagsystemet?	00:24:05
05:	Fortidsbearbejdning
Hvordan fremstilles Gulag af kredsen omkring Putin i dag?
Hvorfor har der ikke været et opgør med fortiden i forhold til Gulag og Stalins forbrydelser?
Hvor sandsynligt er det, at russerne nogensinde kommer til bunds i sandheden om Gulag?	00:41:36